

Handlingsplan for 2020

1: Innledning

2020 vil være et overgangsår for Østlandssamarbeidet. Landsdelens geografiske og politiske struktur endres fra 1. januar 2020 med etableringen av de nye fylkeskommunene Vestfold og Telemark, Innlandet og Viken. Østlandssamarbeidet reetableres som et interkommunalt politisk råd i tråd med ny kommunelov, og en egen samarbeidsavtale vil regulere samarbeidet. Et nytt representantskap erstatter kontaktutvalget som øverste organ i Østlandssamarbeidet og et nytt administrasjonsutvalg erstatter rådmannsutvalget. Konstituerende møter for disse utvalgene avholdes 24. januar 2020.

I og med at de nye fylkeskommunene ennå ikke har fått drøftet den videre strategi for landsdelssamarbeidet på Østlandet, vil handlingsplanen for 2020 i stor grad forholde seg til den eksisterende strategiplanen og gjeldende europapolitiske strategi.

En grundig strategiprosess skal gjennomføres i 2020 slik at Oslo kommune og de nye fylkeskommunene i fellesskap kan definere retning, ambisjonsnivå og prioriteringer for det videre landsdelssamarbeidet på Østlandet. Denne handlingsplanen er derfor å betrakte som retningsgivende for Østlandssamarbeidets arbeid det neste året, samtidig som det kan være aktuelt med tilpasninger i løpet av året. Innspill fra (a) dialogmøter med fylkeskommunene og (b) innspill fra representantskapet og de øvrige politiske utvalgene vil derfor kunne medføre justeringer av handlingsplanen i løpet av 2020.

Mens handlingsplanen er på et overordnet nivå, vil sekretariatet ha ansvar for å koordinere planlegging og gjennomføring av de konkrete aktivitetene på de ulike innsatsområdene.

2: Visjonen for samarbeidet på Østlandet

Samarbeidet mellom Oslo kommune og de nye fylkeskommunene skal bidra til at Østlandet forsterker sin posisjon som en bærekraftig og konkurransedyktig europeisk region med et sterkt internasjonalt fokus og engasjement.

Med dette som utgangspunkt skal Østlandssamarbeidet bidra til at Østlandet;

- ✓ oppfattes som en solidarisk region med et sterkt engasjement for menneskerettigheter, frihet og fred.
- ✓ fremstår som en grønn, bærekraftig og smart region - og som leder an innenfor utvikling og implementering av ny teknologi
- ✓ lykkes med å bygge ut en infrastruktur i verdensklasse
- ✓ utvikler et næringsliv og bransjer med sterk internasjonal konkurransekraft
- ✓ utvikler en moderne og innovativ offentlig sektor

3: Organisasjon

Østlandssamarbeidet skal ikke være et eget rettssubjekt. Den nye samarbeidsavtalen fastlegger at Østlandssamarbeidet fra 1. januar 2020 skal være en del av Viken fylkeskommune. Sekretariatet er innplassert under 'utvikling og tverrfaglig samordning' på fylkesrådsleders kontor. I første kvartal 2020 skal derfor nye administrative systemer implementeres slik at driften av sekretariatet blir mest mulig strømlinjeformet.

4: Sterkere integrasjon med fylkeskommunene

I og med at landsdelen nå har fått tre nye fylkeskommuner (Vestfold og Telemark, Viken og Innlandet) vil det være behov for å drøfte Østlandssamarbeidets samhandling med de "nye" eierne. Det legges derfor opp til at det i første kvartal 2020 gjennomføres grundige dialogmøter der sekretariatet møter representanter fra de ulike avdelingene/seksjonene i Oslo kommune og i den enkelte fylkeskommune. Disse møtene skal brukes til gjensidig informasjonsutveksling og til å drøfte hvordan Østlandssamarbeidet kan bidra til at fylkeskommunene i enda større grad kan lykkes som samfunnsutvikler.

Disse dialogmøtene skal sikre at Østlandssamarbeidets plan- og strategiarbeid ses i sammenheng med fylkeskommunenes egne planer og planstrategi. Dialogmøtene skal også brukes for å drøfte Østlandssamarbeidets valg av innsatsområder og prioriteringer, slik at disse i størst mulig grad gjenspeiler fylkeskommunenes ambisjoner for samarbeidet på landsdelsnivå.

5: Informasjon og kommunikasjon

Med nye fylkeskommuner og en ny organisering av Østlandssamarbeidet fra 1. januar 2020 er det naturlig å se nærmere både på samhandlingen og informasjonsflyten mellom fylkeskommunene og sekretariatet. For å effektivisere informasjonsarbeidet både internt og eksternt skal det tidlig i 2020 utarbeides en egen kommunikasjonsstrategi med tilhørende aktivitetsplan. Nye kommunikasjonsflater og – kanaler skal tas i bruk. En ny visuell profil er under utvikling og vil lanseres i løpet av første kvartal 2020. Tilsvarende vil nettsiden til Østlandssamarbeidet oppgraderes.

6: Samferdsel og infrastruktur

Samferdsel og infrastruktur vil fortsatt være et høyt prioritert samarbeidsområde for Østlandssamarbeidet. Nytt fagpolitisk utvalg og en ny administrativ samferdselsgruppe skal etableres. Med nye og større fylkeskommuner vil det være behov for en bred gjennomgang av arbeidsform og prioritering av aktivitetsområdene på samferdselsområdet. Nedenfor er det listet opp endel aktiviteter/prosjekter som det vil være aktuelt å prioritere i 2020:

- **Nasjonal Transportplan 2022-2033.** Østlandssamarbeidet skal følge NTP-prosessen tett og sikre at felles landsdelsinteresser blir ivaretatt. Dette kan handle om felles politiske møter med Regjering og Storting, møter med fagetatene, gjennomføring av seminarer, utforming av felles kunnskapsgrunnlag og utforming av felles politiske uttalelser.

- **Budsjetthøring Stortinget.** Som tidligere år skal Østlandssamarbeidet forberede felles høringsuttalelse til budsjettfremlegget på samferdselsområdet.
- **Kommunikasjonsarbeid InterCity:** Arbeidet med å promotere InterCity som landsdelens viktigste fellesprosjekt skal videreføres. Dette handler om å ferdigstille, vedlikeholde og drifte felles landingsside for InterCity, utforme en egen kommunikasjonsplan for InterCity-prosjektet og å gjennomføre planlagte aktiviteter. I samarbeid med ny administrativ samferdselsgruppe skal det vurderes om Østlandskonferansen i 2021 bør ha InterCity som hovedtema.
- **Grensekryssende korridorer:** For Østlandssamarbeidet skal arbeidet med å styrke de grensekryssende korridorene/forbindelsene videreføres. Dette gjelder (a) korridoren mellom Oslo-Gøteborg og videre mot kontinentet, (b) forbindelsen mellom Oslo-Stockholm og (c) Jyllandskorridoren. Deltagelse i Scandria Alliance der Østlandssamarbeidet koordinerer Østlandet sine interesser (møter, prosjekter, arbeidsgrupper mm) vil her være viktig. Østlandssamarbeidet har observatørstatus i STRING og deltagelse på politiske og administrative møter i STRING vil være viktige.
- **Gods:** Østlandssamarbeidet fikk i 2019 utarbeidet en godsanalyse 'The Oslo Case Study'. Denne og andre rapporter viser at godsmengden på veg er økende – til tross for politiske ønsker om å overføre gods til bane og båt. Det blir derfor viktig å videreføre arbeidet med å få etablert bedre insentivordninger for overføring av gods til bane og båt.

7: Kompetanse, næringsutvikling og verdiskapning

Østlandssamarbeidet skal bidra til at Østlandet har et næringsliv og bedrifter med sterk internasjonal konkurransekraft og at landsdelen fremstår som en grønn, bærekraftig og smart region som leder an innenfor utvikling og implementering av ny teknologi. Fagpolitisk utvalg for opplæring, kompetanse og verdiskapning erstattes i 2020 av et nytt **fagpolitisk utvalg for næring og kompetanse**. I løpet av 2020 skal det nye utvalget avklare egen arbeidsform i henhold til utvalgets mandat. Utvalget skal også bidra i Østlandssamarbeidets strategiprosess, som vil legge føringer for utvalgets videre arbeid. Med nye og større fylkeskommuner vil det være behov for en bred gjennomgang og drøfting av hvilke innsatsområder som skal prioriteres. Nedenfor er det listet opp en del aktiviteter/prosjekter som det vil være aktuelle å prioritere i 2020:

- **Østlandskonferansen 2020:** Tanken er at denne konferansen skal fokusere på betydningen av at fylkeskommunene får en sterkere samfunnsutviklerrolle, med særlig fokus på fylkeskommunens rolle innenfor nærings- og kompetansepolitikk. Konferansen skal være en informasjons- og inspirasjonsarena som samler politikere og administrative ledere fra de nye fylkeskommunene sammen med representanter fra næringslivet, partene i arbeidslivet og utdanningssektoren.
- **Oppfølging/revidering av felles fagskolestrategi:** I 2019 ble det utarbeidet en egen handlingsplan til felles fagskolestrategi for fylkeskommunene på Østlandet 2018-2025. Fagskolestrategien ble vedtatt i november 2018. Handlingsplanen fordeler ansvarsområder mellom fylkeskommunene, fagskolene selv og fagskolegruppa i Østlandssamarbeidet. Handlingsplanen inneholder en rekke kommunikasjonsrettede aktiviteter som kan ses i sammenheng. På grunn av regionreformen og fylkeskommunenes egne prosesser har implementeringen av handlingsplanen blitt forskjøvet. Det er nå aktuelt med en revidering av handlingsplanen og utarbeidelse av en tilhørende kommunikasjonsplan-

- **Interessepolitisk arbeid:** Deloitte-rapporten med anbefalinger om det næringsrettede virkemiddelapparatet ble publisert i oktober 2019. I første omgang ba regjeringen om innspill til rapporten innen 20. desember 2019. Stortingsmeldingen om regjeringens store kompetansereform *Lære hele livet* er ventet våren 2020. For Østlandssamarbeidet vil det være naturlig å følge opp begge disse sakene.
- **Internasjonalt arbeid:** Gjennom Østlandssamarbeidet har fylkeskommunene mulighet til felles deltagelse i internasjonale partnerskap og samarbeidsprosjekter. Østlandssamarbeidet er eksempelvis i dag observatør i STRING, hvor det arbeides med en Green Investment Hub fra Hamburg til Oslo. I forbindelse med strategiprosessen vil det være aktuelt å vurdere om det er andre internasjonale næringsrettede regionale partnerskap hvor Østlandssamarbeidet kan bidra til å styrke fylkeskommunenes arbeid innenfor næring og kompetanse. For å hente inn kunnskap og inspirasjon til arbeidet med nærings- og kompetansepolitikk på regionalt nivå kan det være aktuelt å gjennomføre en studiereise med det nye fagpolitiske utvalget i løpet av 2020.

8: Europapolitisk arbeid

Østlandssamarbeidet skal bidra til at Østlandet oppfattes som en solidarisk region med et sterkt engasjement for menneskerettigheter, frihet og fred. Det blir viktig med økt regional medvirkning og innflytelse i Europapolitikken, samt bedre løsninger gjennom europeisk samarbeid og dialog. Organiseringen av det europapolitiske arbeidet i Østlandssamarbeidet skal drøftes og avklares. Nedenfor er det listet opp en del aktiviteter/prosjekter som er prioritert i 2020:

- **Være en arena for dialog, politisk påvirkning og medvirkning overfor nasjonale myndigheter i EU/EØS og europapolitisk arbeid:**
 - Plattform for arbeidet i Europapolitisk forum og bruke forumet aktivt for dialog og påvirkning samt for innspill og drøfting av viktige europapolitiske saker.
 - Holde nasjonale myndigheter og den norske EU-delegasjonen i Brussel oppdatert om arbeidet som gjøres i de europeiske organisasjonene.
 - Videreføre god dialog og løpende kontakt med UD og KMD – politisk og administrativt.
- **Utgjøre en politisk plattform for påvirkning, dialog, høringer og aktiv bruk av arenaer i Europa:**
 - Overvåke relevante og aktuelle europapolitiske tema og prosesser og legge til rette for drøftinger i Østlandssamarbeidet.
 - Invitere aktuelle aktører (politisk/faglig) til dialog med politiske utvalg.
 - Bidra til bedre gjennomslagskraft gjennom samordning.
 - Følge opp resultatene fra den norske formannskapsperioden i BSSSC 2017-2019.
- **Trekke unge mennesker aktivt med i det europapolitiske arbeidet:**
 - Bidra til aktiv deltakelse i europeiske ungdomsnettverk.

- samordne deltakelsen i bl.a. BSSSC, AER og Nordsjøkommisjonen og ungdomsdeltakelse i Europapolitisk forum (se eget punkt om ØstsamUng).
- **Bidra til økt nettverkssamarbeid og bedre utnyttelse av europeiske arenaer gjennom arbeidsdeling og kompetanseheving:**
 - Schleswig-Holstein samarbeidet - gjennomføre kommisjonsmøte i Kiel høsten 2020 og koordinere felles tema innen samarbeidet.
 - Være en arena for informasjon og kompetanseheving - tilrettelegge for og sikre informasjonsflyt og løpende oppdatering om sentrale europapolitiske tema og prosesser.
- **Tilrettelegge for økt prosjektdeltakelse og bedre utnyttelse av EU/EØS-programmer:**
 - Utgjøre nasjonalt kontaktpunkt for Interreg Østersjøprogrammet - delta i utviklingen av nytt program for 2021-2027.
 - Interreg Nordsjøprogrammet – delta i SC
 - Delta i arbeidet med neste generasjon Interreg B og C programmer
 - Bidra i mobiliseringsarbeidet for utnyttelse av EU-program for perioden 2021-2027 som Norge kjøper seg inn i
- **Let's Communicate prosjektet – medvirkning i Østersjøstrategien som grunnlag for arbeidet i Interreg Østersjøprogrammet:** Dette er en del av oppdraget fra KMD:
 - Utøve rollen som partner i Interreg Østersjø-prosjektet og bidra til økt informasjon om Østersjøstrategien i Norge og til økt deltakelse fra norske aktører i det pågående arbeidet.
 - Få fram og formidle gode eksempler og historier fra norsk deltakelse i Østersjø-samarbeidet – koblet til Interreg Østersjøprogrammet og BSSSC

9: Klima, miljø og bærekraft

Østlandssamarbeidet skal bidra til at Østlandet fremstår som en grønn, bærekraftig og smart region i Europa. Både for Oslo kommune og for de nye fylkeskommunene vil arbeidet med Agenda 2030 og bærekraftmålene bli svært viktig å årene som kommer. Samarbeid og samspill på tvers av fylkeskommunene og på tvers av nasjonale grenser vil her bli viktig.

For Østlandssamarbeidet vil dette innsatsområdet være gjennomgående i alle aktivitetene framover. Bærekraftmålene skal derfor også integreres i Østlandssamarbeidets strategiarbeid i 2020. Følgende aktiviteter/prosjekter kan være aktuelle å prioritere i 2020:

- **Kartlegge mulige aktivitetsområder for Østlandssamarbeidet innenfor bærekraft:** Kartlegge kompetanse og arbeid som allerede gjøres i landsdelen. Hvor og hvordan kan Østlandssamarbeidet bidra til å forsterke fylkeskommunes arbeid med bærekraft internt og eksternt? Aktuelt å utforme et felles kunnskapsgrunnlag om bærekraftarbeid i fylkeskommunene og i landsdelen. Et slikt grunnlag kan gi viktige innspill til Østlandssamarbeidets strategiprosess og handlingsplan for videre arbeid med miljø, klima og bærekraft.

- **Etablere et bærekraftnettverk:** Etablering av en ad-hoc faggruppe tidlig i 2020 for å bistå sekretariatet i kartleggingsarbeidet for Østlandssamarbeidets arbeid med bærekraft kan være aktuelt. Dette vil sikre en sterkere forankring av arbeidet helt fra starten.
- **Kobling mot samferdsel og næring/kompetanse:** Som gjennomgående fagområde skal arbeidet med bærekraftmålene integreres i Østlandssamarbeidets arbeid innfor samferdsel og næring/kompetanse. Operasjonalisering av dette skal gis prioritet.

10: ØstsamUng

Kontaktutvalget har gitt klare signaler om at ungdomssatsningen til Østlandssamarbeidet skal videreføres. Det vil i 2020 derfor bli viktig å koble ØstsamUng tettere til Østlandssamarbeidets øvrige virksomhet. Følgende aktiviteter/prosjekter kan være aktuelle å prioritere i 2020:

- **Styrke ungdomsnettverket:** Videreføre ØstsamUng som fylkeskommunenes felles ungdomsnettverk. Det er nå viktig å drøfte organiseringen nærmere og det kan være aktuelt å formalisere nettverket med et eget styre eller en egen arbeidsgruppe bestående av utpekte/valgte ungdomsrepresentanter. Dette kan bidra til at ungdomsmedvirkningen i de nye fylkeskommunene og i Østlandssamarbeidet kan styrkes. Med nye fylkeskommuner vil det være hensiktsmessig å utarbeide en egen handlingsplan for arbeidet i ungdomsnettverket. Det er naturlig at sekretariatet i Østlandssamarbeidet bistår ungdomsnettverket med kapasitet og kompetanse.
- **Integrasjon mot Østlandssamarbeidets øvrige virksomhet.** Det er vesentlig at ungdomsnettverket i ennå sterke grad kobles opp mot Østlandssamarbeidets øvrige aktiviteter. Det er naturlig at ungdomsrepresentantene inviteres til å delta på møter i de ulike politiske utvalgene og at ungdommene trekkes aktivt inn i Østlandssamarbeidets operative aktiviteter på de ulike områdene. Det vil være særlig aktuelt at ØstsamUng inviteres til aktiv deltakelse i europeiske ungdomsnettverk – og på denne måte samordne deltakelsen i bl.a. BSSSC, AER og Nordsjøkommisjonen.
- **Arena for kunnskap om Europa.** Det er viktig å heve kompetansen blant norsk ungdom om Europa (herunder EU/EØS) og hvorfor man arbeidet internasjonalt. ØstsamUng kan derfor utvikles til å bli et strategisk viktig nettverk og en arena der internasjonale og europapolitiske tema kan settes på dagsorden. Dette kan handle om å gjennomføre ungdomskonferanser og seminarer med relevante temaer.

11: Østlandsutstillingen

På møte i juni 2019 besluttet kontaktutvalget at Østlandsutstillingens tilknytning til Østlandssamarbeidet skulle vurderes nærmere. For å sikre kontinuitet ble nåværende organisering i første omgang besluttet videreført frem til 31.12.2020. Følgende aktiviteter/prosjekter vil være naturlig å prioritere i 2020:

- **Avklare fremtidig organisering:** Den økonomisk støtte til Østlandsutstillingen (ØU) koordineres i 2020 gjennom Østlandssamarbeidet. Det er nå viktig å starte prosessen med å avklare hvordan koblingen mellom Østlandssamarbeidet og Østlandsutstillingen skal være etter 2020. Dette arbeidet bør gis prioritet slik at nødvendige avklaringer kan gjøres så raskt som mulig. Sekretariatet tar sikte på å involvere fylkeskommunene og Oslo kommune mht. veien videre, slik at nytt administrasjonsutvalg og representantskap kan drøfte dette i god før behandling av 2021-budsjettet.
- **Løpende oppfølging av ØU:** ØU er et selvstendig rettssubjekt, men i og med at fylkeskommunene har hovedansvar for finansieringen er det viktig at ØU følges opp av Østlandssamarbeidet sine ulike organer. Østlandssamarbeidets kulturgruppe har her en viktig operativ rolle sammen med Østlandssamarbeidets sekretariat. Dette kan også handle om deltagelse på utstillinger og andre arenaer der Østlandsutstillingen inviterer til samarbeid.
- **Schleswig-Holstein samarbeidet:** Videreføre og avklare samarbeidet knyttet til Østlandsutstillingens tre-årige handlingsplan 'Planning future'. Her vil det være viktig å involvere kulturgruppa og internasjonal administrativ gruppe. Temaet kan også være aktuelt i forbindelse med kommisjonsmøte med Schleswig Holstein.

12: Oppsummering og oppfølging

Foreliggende handlingsplan beskriver ulike områder som Østlandssamarbeidet skal fokusere på i 2020. På bakgrunn av at de nye fylkeskommunene ikke har hatt mulighet til å vurdere innholdet i planen vil det være naturlig å drøfte planens føringer og innhold med fylkeskommunene og Oslo kommune. Sekretariatet vil ta initiativ til dialogmøter tidlig i 2020 – og basert på innspillene fra disse møtene vil det være aktuelt å justere handlingsplanen i løpet av første halvår 2020. Det løpende operative arbeidet i sekretariatet knyttet til de ulike innsatsområdene vil styres gjennom egne arbeidsplaner som rulleres fortløpende gjennom året.